

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Pr.104/973/, IV metai.

Diepholz,

1948 m.rugsėjo mėn.13 d.

Ir komunistai demonstravo Berlyne

Vakar sovietų sektoriuje Berlyne komunistų suruoštosios demonstracijos praėjo be jokių incidentų. Britų korespondentų pranešimu, demonstracijose dalyvavę apie 100.000 žmonių, taigi nebuvo nė pusės, palyginus su ankart buvusiomis vakariečių sektoriuose demonstracijomis. Į demonstracijas buvę suvežta žmonių iš sovietų zonos traukiniais ir sunkvežimiais. Kalbėtojais buvo sovietų kariuomenės, Jugoslavijos, Prancūzijos, Lenkijos ir vokiečių SED/komunistų/partijos atstovai. Sovietų kariuomenės atstovas pareiškė, kad kapitalistai ruošiasi naujam karui. Vakarų Vokietijoje ir Berlyne jie ruošia dirvą fašizmui ir militarizmui.

Bendrai demonstracijos nepraejusios efektingai. Dauguma jos dalyvių elgėsi kaip žiūrovai, žiūrėdami vaidinimo, kuris jiems visiškai nerūpi.

Prašys pasimatymo su Molotovu

Vašingtone įvyko visa eilė pasitarimų ryšium su paskutiniaisiais Berlyno įvykiais. Užs.reik.min.G.Maršallis priėmė D.Britanijos pasiuntinį. Senatorius Vandenbergas tais pačiais reikalais lankėsi užs.reik.ministerijoje. Užvakar Prancūzijos pasiuntinys kalbėjosi su užs.reik.min.Maršalliu. Kaip pranešama, dar šiandien arba rytoj vakariečių įgaliotieji diplomatai Maskvoje prašysią naujo pasimatymo su sovietų vadovaujančiais politikais, greičiausia, su Molotovu. Gavę iš savo vyriausybių naujų instrukcijų, vakariečių diplomatai tarėsi Maskvoje.

Jau pasiskirstė Maršallio pagalbos planą

Gana ilgokai užtrukęs JAV pagalbos Europai plano paskirstymas jau galutinai užbaigtas. Vokietijos bizonos reikalai baigti kompromisu: duodant didesnę kontingentą, negu buvo numatyta, bet mažiau — nei buvo prašoma. Pagalba esanti dvejopa: tiesioginė/iš JAV/ ir savitarpinė/tarp Europos valstybių/. Visas planas apima 4 milijardus 875 milijonus dolerių per pirmuosius Maršallio pagalbos plano metus. Didžiausią kontingentą gausianti D.Britanija — 1 milijardą ir 263 mil.dolerių, bet 22% šios gaunamos sumos ji skirsianti Europos valstybėms savitarpinės pagalbos forma. Graikija ir Turkija vis dar reikalaujančios joms kontingentus padidinti. Vokietijos bizona gauna 14 mil.dolerių iš JAV ir 10,2 mil.dol. iš savitarpinės pagalbos, prancūzų zona gaunanti 100 mil.dol. iš JAV ir 800.000 dol. iš Europos sav.pagalbos.

Iš Prancūzijos

Radikalsocialisto Henri Queuille sudarytas min.kabinetas vakar buvo susirinkęs pirmojo posėdžio. Antradienį min.pirmininkas kabinetą ir jo programą pristatys tautiniame susirinkime.

Trijų svarbiausiųjų ministerijų /darbo, gynybos ir vidaus reikalų/ posėdžiuose užėmė socialistai. Min.pirmininkas pasiėmė dar ir finansų ministeriją, paž.katalikų lyderis — užs.reik.min.Radikalsocialistai kabinete turi 4 vietas, socialistai ir paž.katalikai — po penkias.

Bordeaux mieste geležinkelininkai skelbia masines demonstracijas, reikalaudami 3.000 frankų vienkartinio priedo.

Gen.de Gaulle jau yra savo propagandinėje kelionėje. Tulonoje generolas kalbėjo tūkstantinei miniai, nurodydamas Prancūzijos vidaus gyvenimo sunkumus. Tuo tarpu, kai radikalsocialistas Henri Queuille prėmė prezidento įgaliojimus sudaryti naują min.kabinetą, gen.de Gaulle nutraukė savo įvylymą. Gal tai buvo tyla prieš audrą? — tuo tarpu nežinoma. Jei naujoji vyriausybė gautų jo partijos pritarimą, tai reikėtų, kad vėl bus kalbama apie rinkimus. Tik su šia sąlyga jo partija sutinka, tuo tarpu socialistai reikalauja naują min.pirmininką taip su sąlyga, bet tik priešinga, — kad išsivertų iš savo vyriausybės programos rinkimų įstatymo keitimo projektą.

JAV niekad nepripažino Pabaltijo valstybių aneksijos

Pranešame apie du valdinius dokumentus, patvirtinančius, kad nei JAV vyriausybė, nei parlamentas teisiškai nepripažino dabartinės teritorinės situacijos, esančios Rytų Europoje. Abu dokumentai liečia Pabaltijo valstybes. Jie yra svarbūs tuo, kad jie yra pirmieji valdiniai dokumentai, kuriais tvirtinama, kad sovietų de facto užimtieji plėtai negalioja de iure. Žodžiu, Rytų Europoje sovietų okupuotosios teritorijos plotas JAV vyriausybės, gi, svarbiausia, parlamento yra laikomas atviru klausimu.

Vienas šių dokumentų buvo paskelbtas, o antrasis atsirado ryšium su ilgomis parlamento diskusijomis dėl emigracijos įstatymo priimti 205.000 DP, nustatant, kad 40% emigrantų turi būti kilę iš "sričių, aneksuotų svetimų valstybių". Taip skambėjo originali senato nutarimo versija, prieš kurią netrukus iš visur pasipylė protestai. Telegramomis ir laiškais senatoriai buvo tiesiog užversti. Jie buvo įspėjami, kad toks emigracijos įstatymo formulavimas, juo labiau, kai jis kilo senate, kuris ratifikuoja tarptautines sutartis, gali būti suprastas kaip tiesioginis sovietų okupacijos pripažinimas.

Vienas tokio formulavimo oponentų senatorius Morse, iš Oregon valstybės, iš tribūnos perskaitė ir užprotokolavo slaptą Valstybės Departamento aplinkraščių, su 1948 m. kovo mėn. 26 dienos data išsiuntinėtą visiems gubernatoriams, anksčiau plačiai visuomenei buvusį nežinomą.

Tame aplinkraštyje sakoma: "Valstybės Departamentas patyrė, kai kuriose vietovėse teisiniai TSRS įgaliotiniai kreipiasi į JAV teismus, prašydami perduoti jiems Amerikoje mirusiųjų Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečių palikimą, tvirtindami, kad jie atstovauja tas valstybes. Valstybės Departamentas ryšium su tuo primena, kad JAV vyriausybė niekad nėra pripažinusi Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į TSRS. Tų valstybių piliečių palikimo reikalu toliau galioja savitarpio draugiškumo, prekybos ir konsultinės sutartys, sudarytos tarp JAV ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos/su kiekviena atskirai/1928 m. Pagaliau, netgi jei tokių sutarčių ir nebūtų, Valstybės Departamentas nemano, kad TSRS konsulatų valdininkai Amerikoje turi teisę atstovauti svetimos valstybės piliečius be jos vyriausybės žinios ir sutikimo."

Valstybės Departamentas maloniai prašo p. gubernatorių malonėti paimti formuoti Tamstos teritorijoje veikiančias teismo instancijas apie Valst. Departamento nusistatymą Pabaltijo kraštų inkorporacijos į TSRS klausimu, ir taip pat prašo į jas kreiptis, o svarstant teisineis pretenzijomis, kurias šios valstybių vardu pateikia TSRS konsulatams, tegul Tamstos teritorijoje esantieji teismai malonės atkreipti savo dėmesį, jog pagal galiojančius įstatymus/čia seka visa eilė atitinkamų konst. paragrafų/šias bylas sprendami turi taikytis Valstybės Departamento opinijos, nepripažįstant Pabaltijo valstybių inkorporavimo į TSRS."

Valstybės Departamentas patvirtino šio, senatoriaus Morse atrasto, aplinkraščio autentiškumą ir labai neįtikinamai aiškinosi, kodėl toks kilnus raštas taip ilgai nebuvo plačiai visuomenei žinomas.

Tas nenoras sovietams daryti nemalonumų šiuo metu yra mažiau svarbus. Svarbiau yra tai, kad Valstybės Departamentas, kelių senatorių prispirtas pasienos, prisipažino, kad emigracijos įstatyme kalba apie "prijungtas sritis" tikrai yra nevykusi ir, geriau būtų šio formulavimo išvengti. Todėl per ilgai pasitarimus tarp Rūmų ir Senato narių, kurių uždavinsys buvo suderinti du įvairius emigr. įstatymo tekstus, galutinai nustatyta, kad prieš žodį "prijungtas, aneksuotas," bus įrašytas žodis "de facto", o atskirame abiejų rūmų nutarime bus aiškiai aptartas JAV kongreso nusistatymas Rytų Europos teritorinio statuso klausimas. To nutarimo dėka turime antrąjį, be abejo, svarbesnį dokumentą, aiškinantį abiejų rūmų pažiūras dėl sov. teritorinių laimėjimų. "Rūmų ir Senato delegatai vienbalsiai tvirtina, kad išsireiškimas, panaudotas 3a str., kalbą apie vizų gavimo pirmumą tiems asmenims, kurių kilimo vieta ar kraštas yra de facto svetimos valstybės aneksuotas", yra pavartotas tik norint tiksliai apibūdinti tam tikrą DP asmenų kategoriją, ir kad tie žodžiai negali būti ir neturi būti nei suprantami nei aiškinami, kaip reikiantieji koki nors JAV vyriausybės pripažinimą dėl dabartinės teritorinės padėties Rytų Europoje".

Taigi, po daugelio oratorinio pobūdžio kylių į Jaltos nutarimus Amerikos kongresas išpaudė pirmąjį teisinį kylių. Iš "Dz. P. ir Dz. Ž." 1948.6.9/ Rugsejo mėn. 13 d. 18 val. 7bloko salėje šaukiamas Diepholzo pradžios mokyklų mokinių tėvų bei globėjų susirinkimas. Kiekvieno tėvo pareiga susirinkimui atvykti. M o k y k l o s V e d ė j a s.

Leidžia Diepholzo LTB Komitetas. Redaguoja Salomėja Narkelionaitė.